

KRZYSZTOFORY

Zeszyty Naukowe Muzeum Historycznego Miasta Krakowa

42

Muzeum Krakowa

Kraków 2024

Recenzenci zeszytu 42 / Reviewers of Volume 42: Aneta Borowik (Uniwersytet Śląski), Janusz Czop (Narodowy Instytut Muzeów), Aleksandra Krypczyk-de Barra (Muzeum Narodowe w Krakowie), Mirosław Kuklik (Muzeum Ziemi Puckiej im. Floriana Ceynowy w Pucku), Agnieszka Jankowska-Marzec (Akademia Sztuk Pięknych w Krakowie), Filip Musiał (Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Krakowie), Grzegorz Nieć (Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie), Zdzisław Noga (Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie), Agnieszka Chłosta-Sikorska (Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie), Agnieszka Wanicka (Uniwersytet Jagielloński), Tomasz Zaucha (Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie), Barbara Zbroja (Archiwum Narodowe w Krakowie), Anna Ziębińska-Witek (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie), Krzysztof Zamorski (Uniwersytet Jagielloński), Zdzisław Zblewski (Uniwersytet Jagielloński)

Redaktor prowadzący / Commissioning Editor: Anna Biedrzycka

Tłumaczenie na język angielski / Translation into English: Maria Piechaczek-Borkowska

Projekt graficzny / Graphic Design: Monika Wojtaszek-Dziadusz

Ilustracje / Illustrations: Agra Art, Archiwum Archidiecezjalne w Katowicach (AAK), Archiwum Narodowe w Krakowie (ANK), Archiwum Państwowe w Warszawie, Biblioteka Jagiellońska (BJ), Biblioteka Narodowa (BN), International Council of Museums (ICOM), Muzeum Historii Polski (MHP), Muzeum Krakowa (MK), Muzeum Narodowe w Krakowie (MNK), Muzeum Narodowe w Warszawie (MNW), Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie, Narodowe Archiwum Cyfrowe (NAC), Polska Akademia Umiejętności, Śląska Biblioteka Cyfrowa (ŚBC), War Relics Forum, Wikimedia Commons, Zamek Królewski w Warszawie – Muzeum (ZKW)
zbiory / collections of: rodziny Tetmajerów / the Tetmajer family
oraz / and: Rafał Chmielewski (MHP), Lewis Clarke (Wikipedia), Jakub Czaja, Mateusz Drożdż, Marek Gręplowski, Adrian Gryczuk (Wikipedia), Jacqueline Guillot (Pexels), Marcin Gulis (MK), Guillaume Hankenne (Pexels), Marcin Herrmann, Piotr Idem (MK), Patryk Jezierski (MNK), Gagan Kaur (Pexels), Alper Murat Kirpik (Pexels), Helena Kocur (MK), Bogdan Krężel (MK), Elżbieta Lang (MK), Piotr Ligier (MNW), Noland Live (Pexels), Mikołaj Niedojadło (MK), Adrien Olichon (Pexels), Wojciech Paduchowski, Jaroslav Pulicar, Zygmunt Put (Wikipedia), Zbigniew Reszka (Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie), Andrzej Ring (ZKW), Lech Sandzewicz (ZKW), Anna Shvets (Pexels), Maciej Szczepańczyk (Wikipedia), Anna Warzecha (MK), Agata Klimek-Zdeb (MK), Karolina Żłobecka (MK)

ISSN 0137-3129

© Muzeum Krakowa, Kraków, 2024

Wydawca / Publisher:

Muzeum Krakowa, Rynek Główny 35, 31-011 Kraków
www.muzeumkrakowa.pl
www.facebook.com/muzeumkrakowa

<https://journals.akademicka.pl/krzysztofor>

Rocznik jest wpisany do prowadzonego przez MEiN Wykazu czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych z 3 listopada 2023 r.: na liście nr 32461; unikatowy identyfikator czasopisma – 201305 / The annual is included on the updated list of scholarly journals and peer-reviewed proceedings from international conferences accredited by the Ministry of Education and Science published on 3 November 2023: item No. 32461 on the list; the journal's unique identifier is 201305

Czasopismo jest indeksowane w bazie ERIH PLUS / The journal is included in the ERIH PLUS database

Pierwotną wersją czasopisma jest wersja papierowa / The periodical originally comes out in paper

Printed in Poland

Nakład 200 egz. / An edition of 200 copies

Skład, przygotowanie do druku / Typesetting: Jacek Łucki

Druk / Print: ZAPOL Sobczyk Sp.k.

Redaktor / Editor

Michał Niezabitowski

Rada Naukowa / Scientific Council

Zdzisław Noga – przewodniczący / President (Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie), Antoni Bartosz (Muzeum Etnograficzne w Krakowie), Jacek Chrobaczyński (Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie), Péter Farbaky (Budapesti Történeti Múzeum, Węgry), Jacek Gądecki (Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie), Jacek Górski (Muzeum Archeologiczne w Krakowie), Dariusz Kosiński (Uniwersytet Jagielloński), Piotr Krasny (Uniwersytet Jagielloński), Anna Niedźwiedz (Uniwersytet Jagielloński), Jacek Purchla (Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie; Międzynarodowe Centrum Kultury w Krakowie), Volker Rodekamp (Stadtgeschichtliches Museum Leipzig, RFN)

Kolegium Redakcyjne / Editorial Board

Michał Niezabitowski – przewodniczący / President, Anna Bednarek, Anna Biedrzycka, Ewa Gaczoł, Piotr Hapanowicz, Zdzisław Noga, Jacek Salwiński, Andrzej Szoka, Barbara Świadek, Jacek Zinkiewicz – sekretarz / Secretary

28 albumów Bogusława Koperskiego przedstawiających miejskie dekoracje przestrzenne

Informacje o autorze: historyk sztuki, kustosz w Muzeum Krakowa, Dział Historii i Sztuki Krakowa Współczesnego, Muzeum Krakowa, <https://orcid.org/0000-0002-8625-9405>

Information about the author: art historian, Collections Curator at the Museum of Kraków, Department of History and Art of Contemporary Kraków at the Museum of Kraków, <https://orcid.org/0000-0002-8625-9405>

Abstrakt: Artykuł jest poświęcony albumom Bogusława Koperskiego (ur. 1941). Z wykształcenia rzeźbiarz, absolwent ASP w Krakowie, od lat siedemdziesiątych XX wieku do początku XXI wieku zajmował się projektowaniem dekoracji miejskich. Był zatrudniony w Miejskiej Pracowni Dekoracyjnej przy Wydziale Budżetowo-Gospodarczym Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Krakowie (1968–1979), następnie w Zakładzie Dekoracji Miasta Krakowa w Przedsiębiorstwie Gospodarki Mieszkaniowej Krowodrza (1980–1994). Po kolejnej reorganizacji został wiceprezesem Przedsiębiorstwa Usług Komunalnych i Dekoracji sp. o.o.

Do zadań Miejskiej Pracowni Dekoracyjnej należało przygotowywanie projektów dekoracji oraz ich realizacja na terenie Krakowa z okazji świąt państwowych, jak Święto Pracy, Narodowe Święto Odrodzenia Polski (22 lipca), wyzwolenie Krakowa spod okupacji niemieckiej (18 stycznia), Dzień Kobiet, dni miast partnerskich – Kijowa, Lipska, Bratysławy, dekoracje okolicznościowe na Targi Sztuki Ludowej, juwenalia, Dni Podgórze. Po zmianie ustrojowej w 1989 roku były to inne okoliczności i święta: Święto Konstytucji 3 Maja, Święto Niepodległości, 600-lecie bitwy pod Grunwaldem, 750-lecie lokacji Krakowa, 325. rocznica odsieczy wiedeńskiej, dekoracje na wizyty papieża Jana Pawła II oraz Benedykta XVI, a także dekoracje bożonarodzeniowe i wielkanocne.

Bogusław Koperski jest autorem około 3400 projektów dekoracji ulic, skwerów i placów na całoroczne konstrukcje stelażowe, które na stałe ustawiano w konkretnych miejscach w Krakowie. Pewna grupa dekoracji zawieszana była na konstrukcjach budowanych specjalnie w związku z obchodzonym świętem, ponadto tworzone były dekoracje między ulicami lub na elewacjach budynków. Twórca wykonywał projekty na kartonie techniką mieszaną przy użyciu

ołówka, tuszu, pisaka, kredki, farby kryjącej. Muzeum Krakowa jest w posiadaniu 28 albumów, które zawierają rysunki i szkice projektowe dekoracji oraz fotografie ich realizacji w przestrzeni publicznej. W albumach znajdują się także podziękowania dla projektanta, jak dyplomy i druki okolicznościowe, oraz wycinki z prasy.

28 Albums Presenting Municipal Outdoor Holiday Decor by Bogusław Koperski

Abstract: The paper discusses the albums of Bogusław Koperski (b. 1941): a professional sculptor, a graduate of the Academy of Fine Arts in Kraków whose career from the 1970s until the early 2000s centred around designing municipal outdoor decor. In the years 1968–1979 Koperski worked at the Municipal Decor Studio (Miejska Pracownia Dekoracyjna), a unit of the Budget and Economy Department of the Presidium of the Municipal National Council in Kraków (Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Krakowie), and later on (1980–1994) at the City of Kraków Decor Workshop – a unit of the “Krowodrza” Housing Management Company (Przedsiębiorstwo Gospodarki Mieszkaniowej Krowodrza). Following another reorganization, he became the Vice President of the Public Utility and Decor Company (Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych i Dekoracji sp. o.o.).

Among the responsibilities of the Municipal Decor Studio was the preparation of designs of municipal outdoor decor and the execution of these projects in Kraków during national holidays such as Labour Day (1 May), National Day of the Rebirth of Poland (22 July), Liberation of Kraków from Nazi German Occupation (18 January), International Women’s Day, Twin Town Days (festivals celebrating Kraków’s partner towns: Kyiv, Leipzig, and Bratislava), occasional outdoor decor for International Folk Art Fair, Juwenalia Student Festival, Podgórze District Days, etc. Following the fall of Communism and the political transformation of 1989, Kraków would shift to celebrating other holidays and festivities: 3 May Constitution Day, National Independence Day (11 November), the sexcentenary

of the Battle of Grunwald, the 750th anniversary of the establishment of Kraków under Magdeburg Law, the 325th anniversary of the Battle of Vienna, the papal visits of John Paul II and Benedict XVI, as well as seasonal celebrations of Christmas and Easter.

Bogusław Koperski is the creator of ca. 3,400 designs of outdoor decorations which were installed in Kraków's streets, squares and plazas as all-year-round rack structures and became permanent features of specific locations within Kraków's public space. Some decorations were hung on temporary structures that were built especially for a specific holiday, others were created to link two streets, and some were designed to feature on the elevations of buildings. The artist used cardboard and mixed media (pencil, ink, felt-tip pen, coloured pencils, base coat paint) for his designs. The Museum of Kraków owns 28 albums which contain Koperski's drawings and design sketches of outdoor decor, as well as photographs of his completed projects in the public space. The albums also include letters of thanks and diplomas received by the artist, flyers and other printed ephemera, as well as press cuttings.

Słowa kluczowe: Kraków, Koperski, święta państwowe, święta religijne, jubileusze, PRL, projektowanie, dekoracje miejskie, twórczość, plastyka, fotografie, rysunki, szkice, albumy

Keywords: Kraków, Koperski, national holidays, religious holidays, jubilees, Polish People's Republic, design, municipal holiday outdoor decor, artistic output, visual arts, photographs, drawings, sketches, albums

W 2023 roku Muzeum Krakowa otrzymało 28 albumów dokumentujących dekoracje miasta Krakowa z okresu od lat siedemdziesiątych XX wieku do początku XXI wieku, które powstały z okazji rozmaitych rocznic, świąt i wydarzeń¹. Darczyńcą był Bogusław Koperski, autor tych albumów i jednocześnie autor około 3400 projektów dekoracji zrealizowanych w Krakowie. Po przejściu na emeryturę zaczął porządkować swoją twórczość, czego efektem są ofiarowane albumy dokumentujące jego dorobek zawodowy.

Bogusław Koperski urodzony 13 kwietnia 1941 roku w Przemyślu z wykształcenia jest artystą plastykiem. Ukończył Państwowe Liceum Sztuk Plastycznych w Jarosławiu,

a następnie Wydział Rzeźby na Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie. Dyplom uzyskał w 1965 roku w pracowni prof. Jacka Pugeta. W latach 1965–1968 zajmował się dekoracją witryn sklepowych w przedsiębiorstwie Miejski Handel Detaliczny Artykułami Spożywczymi w Krakowie. Był członkiem trzyosobowego zespołu, który projektował i realizował witryny sklepowe w powstających Delikatesach przy Rynku Głównym, przy placu Niepodległości, w Nowej Hucie przy placu Centralnym oraz w Podgórzu przy Klubie Korona. Jak wspominał, w realizacji wystaw pomagała mu nierzadko żona Barbara².

3 października 1968 roku został referentem ds. plastycznych i zastępcą kierownika w Miejskiej Pracowni Dekoracyjnej przy Wydziale Budżetowo-Gospodarczym Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Krakowie (1968–1979). Kierownikiem był Tadeusz Skrobiszewski. Do zadań Pracowni należało przygotowanie projektów i realizacji dekoracji miasta Krakowa z okazji świąt państwowych, jak wyzwolenie Polski spod okupacji niemieckiej 18 stycznia, Święto Pracy 1 maja, Święto Odrodzenia Polski 22 lipca, Dzień Kobiet 8 marca, Dni Kijowa w Krakowie, Dni Wielkiego Tyńnowa, Dni Lipska, Dni Bratysławy, rocznice związane z rewolucją październikową 1917 roku, wybory do Sejmu, oraz dekoracje choinkowe związane ze świętami Bożego Narodzenia. Były to także Dni Krakowa, Targi Sztuki Ludowej, juwenalia, Dni Oświaty Książki i Prasy, Festiwale Filmów Krótkometrażowych, Dni Podgórza i wiele innych. W tym czasie zatrudniony został nowy pracownik – artysta plastyk Józef Rut (od 1974 roku)³. Jego zatrudnienie – zdaniem Koperskiego – bardzo pomogło w projektowaniu konstrukcji wolno stojących elementów przestrzennych⁴.

1 stycznia 1980 roku Miejska Pracownia Dekoracyjna została przekształcona w Zakład Dekoracji Miasta Krakowa, działający w strukturach Przedsiębiorstwa Gospodarki Mieszkaniowej Krowodrza. Koperski był kierownikiem Zakładu. Pracował tam także Mieczysław Kurek, który po kolejnej reorganizacji został prezesem nowej spółki, powstałej w 1996 roku – Przedsiębiorstwa Usług Komunalnych i Dekoracji sp. z o.o. (PUKiD). Zastępcą Kurka był Bogusław Koperski. Artysta nadal zajmował się dekoracjami miasta Krakowa. PUKiD zatrudniało 46 pracowników. Realizacje firmy były dostosowane do istniejących potrzeb, a zatem świąt państwowych, jubileuszy, rocznic, jak Święto Konstytucji 3 Maja, Święto Niepodległości, 600-lecie bitwy pod Grunwaldem, 750-lecie lokacji Krakowa, 325. rocznica odsieczy wiedeńskiej, dekoracje na wizyty papieża Jana Pawła II oraz Benedykta XVI. Po 2000 roku, kiedy nastąpiła zmiana pracy z manualnej na komputerową, w firmie zatrudniono Tomasza Kucharza.

Bogusław Koperski jest autorem około 3400 projektów dekoracji zrealizowanych w Krakowie. Po przejściu na emeryturę zaczął porządkować swoją twórczość, czego efektem są albumy dokumentujące jego dorobek zawodowy.

Albumy zostały wykonane przez Koperskiego z dużą starannością. Zawierają fotografie, rysunki i szkice projektowe dekoracji oraz podziękowania dla artysty, jak dyplomy, druki okolicznościowe, a także wycinki z prasy. Okładki z tworzywa sztucznego lub grubego kartonu pokryte są

¹ Albumy przyjęte od darczyńcy na podstawie protokołu z 20 listopada 2023 r. w związku z darowizną nr 0841/23 z 20 listopada 2023 r. i włączone zgodnie z poleceniem służbowym nr 37/2023 Dyrektora Muzeum Historycznego Miasta Krakowa z 25 października 2023 r. do zasobów Działu Historii i Sztuki Krakowa Współczesnego pod numerami inw. MHK-P1/IV–MHK-P28/IV.

² Rękopis Bogusława Koperskiego. [b.m.] [b.r.], s. nlb., w Dziale Historii i Sztuki Krakowa Współczesnego Muzeum Krakowa, bez sygn. s. [5].

³ Józef Rut ukończył w 1975 r. Akademię Sztuk Pięknych w Krakowie u prof. Jana Budzily, zob. ibidem, s. [10].

⁴ Loc. cit.

estetyczną okleiną. Wewnątrz albumu znajdują się czarne kartony, na które naklejone zostały wspomniane artefakty. Całość połączona jest ze sobą sznurkiem. Większość albumów jest tej samej wielkości i oscyluje między 34 cm wysokości i 46 cm szerokości. Tylko jeden z nich jest nieco dłuższy. Liczba kart w poszczególnych albumach waha się od 25 do 60.

Fotografie i projekty nie mają dokładnych opisów dotyczących autorów projektów, mimo że w zaprojektowaniu segmentu lub całości dekoracji oprócz Koperskiego uczestniczyli też inni artyści. Nie wiadomo również, kto jest autorem zachowanych fotografii przedstawiających widoki dekoracyjnych elementów przestrzennych w otoczeniu miejskim.

Koperski jako plastyk miejski współpracował z takimi artystami, jak Ryszard Ledwos, Róża Czarny-Matajczak, Włodzimierz Fotomajczyk, Lucjan Ostrowski, Krzysztof Cedro, Wiktor Komorowski, Zbigniew Sobyra, Kazimierz Kwiecień, Mieczysław Szostak, Franciszek Pawlikowski, Ryszard Bednarek, Stanisław Urban, Tadeusz Pietuch, Adam Pochopien, Janusz Warchał. W realizacji dekoracji udział brały także jego córka Marzena oraz żona Barbara, ponadto żona Józefa Ruta⁵.

Plastyk miasta projektował dekoracje ulic, skwerów i placów na całoroczne konstrukcje stelażowe, które na stałe ustawiono w konkretnych miejscach w Krakowie. Część dekoracji zawieszano na konstrukcjach specjalnie budowanych w związku z obchodzonym świętem, ponadto tworzone były dekoracje między ulicami lub na elewacjach budynków. Zanim przystąpiono do realizacji dekoracji, do obowiązków Pracowni należało przedstawienie projektów dekoracji i scenariuszy Wydziałowi Propagandy Komitetu Wojewódzkiego PZPR w Krakowie do oceny i akceptacji.

Najpierw powstawały wizualizacje wolno stojącego elementu przestrzennego na kartonie przy użyciu techniki mieszanej (ołówki, tusz, pisak, kredki, farba kryjąca). Następnie wykonywany był element wielkogabarytowy, osadzany w konkretnym miejscu i fotografowany. Fotografie poza dekoracją obejmują także fragment otoczenia, czasami uchwyceni są przypadkowi przechodnie. Dekoracje miały być ustawiane w centralnych punktach miasta, jak Rynek Główny, Mały Rynek, Rynek Podgórski, rondo Mogiłskie, rondo Grunwaldzkie, plac Centralny, Aleje Trzech Wieszczów, rondo Matecznego, skwer przed murami Wawelu, plac Niepodległości, skwer przed Urzędem Miasta, osiedle Widok, aleja Róż, ulica Basztowa, ulica Westerplatte, plac Matejki, Planty przy Barbakanie.

Istotną częścią zespołu tworzącego dekoracje miejskie była ekipa techniczno-montażowa, która liczyła siedem osób wraz kierowcą. Ekipa montowała estrady, trybuny, podesty, maszty w studzienkach oraz – na linach – transparenty i flagi nad ulicami, a także konstrukcje stalowe wolno stojących elementów przestrzennych. „Cała trasa pochodu 1-wszo majowego to jest ul. Westerplatte i ulica Basztowa, na której stała trybuna honorowa dla władz Krakowa. Elewacje budynków na całej trasie dekorowane były planszami oraz portretami o wymiarach 200 × 150 cm: Gomułki, Lenina, Świerczewskiego oraz wiele innych portretów”⁶. Nie-

co później zatrudnione zostały dwie krawcowe, które szyły różnego rodzaju flagi, transparenty i płótna do obicia ram.

Zawarta w albumach dokumentacja została podzielona pod względem tematycznym i chronologicznym na następujące tomy (tytuły i pisownia oryg.):

1. „Dekoracje Krakowa z okazji rocznic, jubileuszy, świąt państwowych, 100-lecia komunikacji miejskiej w Krakowie, Juwenaliów i Festiwalu Filmów Krótkometrażowych w Krakowie. Rok 1971, 1973, 1975, 1977”, proj. Bogusław Koperski, nr inw. MHK-P20/IV
2. „Dekoracje Miasta Krakowa z okazji Dni Oświaty Książki i Prasy – kiermasze książki organizowane przez »Dom Książki« w Krakowie. Rok 1973, 1974, 1975, 1977, 1978, 1979, 1980”, proj. Bogusław Koperski, nr inw. MHK-P3/IV
3. „Dekoracje Miasta Krakowa związane z Targami Sztuki Ludowej w Krakowie. Rok 1975, 1979, 1980, 1981, 1983, 1984, 1985, 1986, 1987, 1988, 1989, 2006, 2010”, proj. Bogusław Koperski, nr inw. MHK-P18/IV
4. „Dekoracje Dzielnicy Podgórze w Krakowie z okazji święta Dni Podgórza. Rok 1974, 1975, 1976, 1977, 1978, 1979, 1980, 1985, 1986, 1987, 1989”, proj. Bogusław Koperski, współpraca Jerzy Napieracz, nr inw. MHK-P19/IV
5. „Dekoracje Miasta Krakowa z okazji rocznic, jubileuszy, świąt państwowych. Dni Bratysławy. Rok 1978”, proj. Bogusław Koperski, nr inw. MHK-P8/IV
6. „Dekoracje Miasta Krakowa z okazji rocznic, jubileuszy, świąt państwowych, wyborów do Sejmu PRL, Święto Ludowe w Tokarni i Dni Kijowa w Krakowie. Rok 1980”, proj. Bogusław Koperski i Józef Rut, nr inw. MHK-P23/IV
7. „Dekoracje Miasta Krakowa z okazji rocznic, jubileuszy i świąt państwowych. Rok 1982”, proj. Bogusław Koperski, nr inw. MHK-P21/IV
8. „Dekoracje Miasta Krakowa z okazji rocznic, jubileuszy, świąt państwowych i Polonijnych Igrzysk Sportowych w Krakowie. Rok 1981”, proj. Bogusław Koperski i Józef Rut, nr inw. MHK-P12/IV
9. „Dekoracje Miasta Krakowa z okazji rocznic, jubileuszy, świąt państwowych i wyborów do Sejmu PRL. Rok 1985”, proj. Bogusław Koperski i Józef Rut, nr inw. MHK-P27/IV
10. „Dekoracje Miasta Krakowa z okazji rocznic, jubileuszy i świąt państwowych. Rok 1983”, proj. Bogusław Koperski i Józef Rut, nr inw. MHK-P16/IV
11. „Dekoracje Miasta Krakowa z okazji rocznic, jubileuszy i świąt państwowych. Rok 1984”, proj. Bogusław Koperski i Józef Rut, nr inw. MHK-P2/IV
12. „Dekoracje Miasta Krakowa z okazji rocznic, jubileuszy, świąt państwowych i święta »Gazety Południowej« w Krakowie. Rok 1979”, proj. Bogusław Koperski, nr inw. MHK-P1/IV

⁵ Ibidem, s. [11–12].

⁶ Ibidem, s. [8–9].

13. „Dekoracje Miasta Krakowa z okazji Dni Krakowa. Lata 80. XX w.”, proj. Bogusław Koperski, nr inw. MHK-P11/IV
14. „Dekoracje Miasta Krakowa z okazji rocznic, jubileuszy, świąt państwowych, VI Polonijnych Igrzysk Sportowych w Krakowie i wystawy lalki norymberskiej w Krakowie. Rok 1980”, proj. Bogusław Koperski i Józef Rut, nr inw. MHK-P6/IV
15. „Dekoracje Miasta Krakowa z okazji rocznic, jubileuszy, świąt państwowych, wystawy Rzeźby Roku Polski Południowej⁷ oraz dekoracji wystawy Krakowskiej Giełdy Towarowej Drobnej Wytwórczości w hali sportowej Korona. Lata 70. XX w.”, proj. Bogusław Koperski i Józef Rut, nr inw. MHK-P28/IV
16. „Dekoracje Miasta Krakowa związane z Festiwalami Filmów Krótkometrażowych w Krakowie. Rok 1977, 1979, 1984, 1986, 1987, 1988”, proj. Bogusław Koperski, nr inw. MHK-P13/IV
17. „Dekoracje Miasta Krakowa z okazji rocznic, jubileuszy i świąt państwowych. Lata 70. XX w.”, proj. Bogusław Koperski i Józef Rut, nr inw. MHK-P4/IV
18. „Dekoracje Miasta Krakowa z okazji rocznic, jubileuszy i świąt państwowych. Rok 1986”, proj. Bogusław Koperski i Józef Rut, nr inw. MHK-P10/IV
19. „Dekoracje Miasta Krakowa z okazji rocznic i świąt państwowych. Rok 1988”, proj. Bogusław Koperski i Józef Rut, nr inw. MHK-P 9/IV
20. „Dekoracje Miasta Krakowa z okazji wizyty w Krakowie papieża Jana Pawła II, Ojca Świętego Benedykta XVI i Światowych Dni Młodzieży 2016. Rok 1999, 2002, 2005, 2006, 2011, 2016”, proj. Bogusław Koperski, nr inw. MHK-P7/IV
21. „Projekty i dekoracje Miasta Krakowa z lat dziewięćdziesiątych i dwutysięcznych. Rok 1991, 1995, 1997, 1998, 1999, 2000, 2005, 2007, 2008, 2009, 2011, 2015”, proj. Bogusław Koperski, nr inw. MHK-P14/IV
22. „Dekoracje Miasta Krakowa związane ze Świętami Bożego Narodzenia oraz Targów Krakowskich bożonarodzeniowych i wielkanocnych w Rynku Głównym w Krakowie – organizator firma »Artim«. Rok 1994, 1997, 2003, 2005, 2007, 2008, 2009, 2010, 2013”, proj. Bogusław Koperski, nr inw. MHK-P22/IV
23. „Dekoracje Miasta Krakowa z okazji rocznic, jubileuszy i świąt państwowych. Rok 1987”, proj. Bogusław Koperski i Józef Rut, nr inw. MHK-P28/IV
24. „Dekoracja Miasta Stary Sącz z okazji 750-lecia lokacji 1257–2007. Rok 2007”, proj. Bogusław Koperski, nr inw. MHK-P15/IV
25. „Dekoracja Miasta Krakowa z okazji 750-lecia Miasta Krakowa Książąt i Królów Polskich. Rok 2007”, proj. Bogusław Koperski, nr inw. MHK-P17/IV
26. „Dekoracja Miasta Krakowa związana z 600-leciem Bitwy pod Grunwaldem. Rok 2010”, proj. Bogusław Koperski, nr inw. MHK-P5/IV
27. „Dekoracja Miasta Krakowa związana z 325. rocznicą Victorii Wiedeńskiej, organizator: Discovery Historia TVN. Rok 2008”, wizualizacje komputerowe Marzena Koperska, współpraca Bogusław Koperski i Tomasz Kucharz, nr inw. MHK-P25/IV
28. „Dekoracja ulicy Floriańskiej w Krakowie. 90. rocznica odzyskania Niepodległości przez Polskę 1918–2007”, proj. Bogusław Koperski, nr inw. MHK-P24/IV.

Pod względem artystycznym najciekawsze wydają się projekty z lat siedemdziesiątych i osiemdziesiątych XX wieku. Mają charakterystyczną dla tego czasu stylistykę spotykaną na oficjalnych plakatach z okazji świąt państwowych, jak 1 Maja, 22 Lipca, rocznica rewolucji 1917 roku. Dekoracje są oszczędne w formie. Koperski i jego współpracownicy tworzyli dekoracje w rodzaju powiększonego logo złożonego ze znaków w połączeniu z symbolami narodowymi, jak biało-czerwona flaga, go-dło, a czasem symbole rewolucyjne, np. czerwony sztandar. Drugą grupą były dekoracje bardziej przedstawiające. Stosowano przetworzone postaci w strojach ludowych, figury animalistyczne, przeskalowane rośliny. Prace były tworzone barwnie z zastosowaniem kontrastowych, ale stonowanych kolorów. Stylistyką nawiązują do polskiego plakatu czy ilustracji dziecięcych. W przypadku dekoracji z lat osiemdziesiątych można zauważyć podobieństwa do polskiej animacji dziecięcej. Projekty nieco bardziej współczesne były tworzone za pomocą przedstawień istniejących już w sztuce ikon malarstwa polskiego. Często są cytaty z obrazów lub ich fragmentów. Coraz częściej wykonywano je nie odręcznie – jak wcześniej, lecz przy użyciu programów grafiki komputerowej.

Fotografie i projekty elementów przestrzennych dają obraz środków plastycznych, za pomocą których Kraków był dekorowany w okresie PRL-u oraz po transformacji ustrojowej, a także na początku XXI wieku. Jest na nich przedstawione również samo miasto, czyli jego zabudowa, mieszkańcy, pojazdy, sklepy i instytucje. Wiele z fotografo-wanych miejsc nie posiada w kolekcji Muzeum Krakowa odpowiednika w dokumentacji zdjęciowej dla omawianego okresu, dlatego pozyskany zbiór ma dużą wartość doku-mentacyjną.

Bibliografia

Rękopis Bogusława Koperskiego. [b.m.] [b.r.], s. nlb., w Dziale Historii i Sztuki Krakowa Współczesnego Muzeum Krakowa

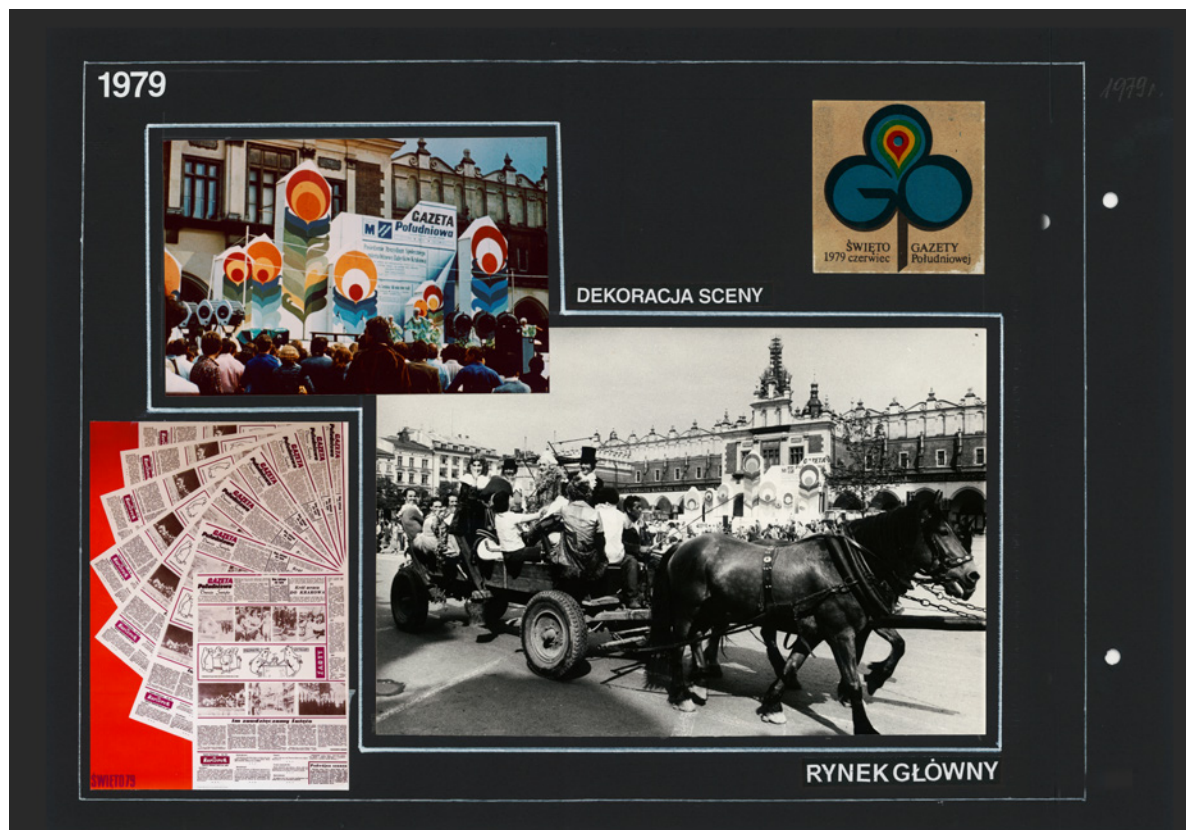
⁷ Tytuł sugeruje obecność materiałów dotyczących rzeźby, jednak album nie zawiera takich materiałów.

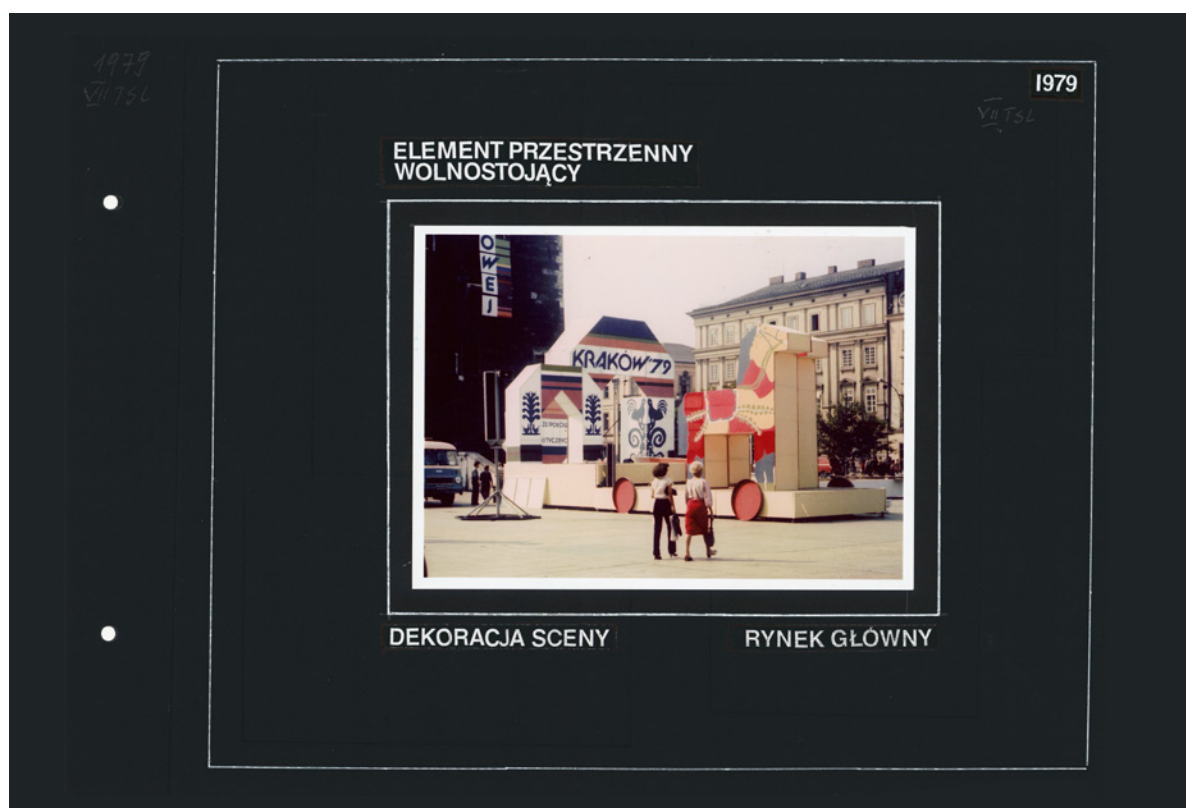
Karta z projektem wolno stojącego elementu przestrzennego, zaplanowana do ekspozycji na placu Centralnym w związku z jubileuszem „Gazety Południowej” w 1977 r. Karta w albumie „Dekoracje Miasta Krakowa z okazji rocznic, jubileuszy i świąt państwowych. Dni Bratysławy w Krakowie. Rok 1978”, nr inw. MHK-P8/IV, digitalizacja Jerzy Kasprow, MK

Karta z trzema fotografiami wolno stojącego elementu przestrzennego, eksponowanego w przestrzeni miasta, w tym na placu Centralnym (dół) oraz na Rynku Głównym (z prawej), w związku z jubileuszem „Gazety Południowej” w 1977 r. Karta w albumie „Dekoracje Miasta Krakowa z okazji rocznic, jubileuszy i świąt państwowych. Dni Bratysławy w Krakowie. Rok 1978”, nr inw. MHK-P8/IV, digitalizacja Jerzy Kasprow, MK

Karta z dekoracją sceny na Rynku Głównym w związku z jubileuszem „Gazety Południowej” w 1979 r. Na karcie dodatkowo naklejone druki ulotne. Karta w albumie „Dekoracje Miasta Krakowa z okazji rocznic, jubileuszy i świąt państwowych. Dni Bratysławy w Krakowie. Rok 1978”, nr inw. MHK-P8/IV, digitalizacja Jerzy Kaspro, MK

Karta z fotografią wolno stojącego elementu przestrzennego, eksponowanego jako dekoracja sceny na Rynku Głównym w związku z Targami Sztuki Ludowej w 1979 r. Karta w albumie „Dekoracje Miasta Krakowa związane z Targami Sztuki Ludowej w Krakowie. Rok 1975, 1979, (...) 2010”, nr inw. MHK-P18/IV, digitalizacja Jerzy Kaspro, MK

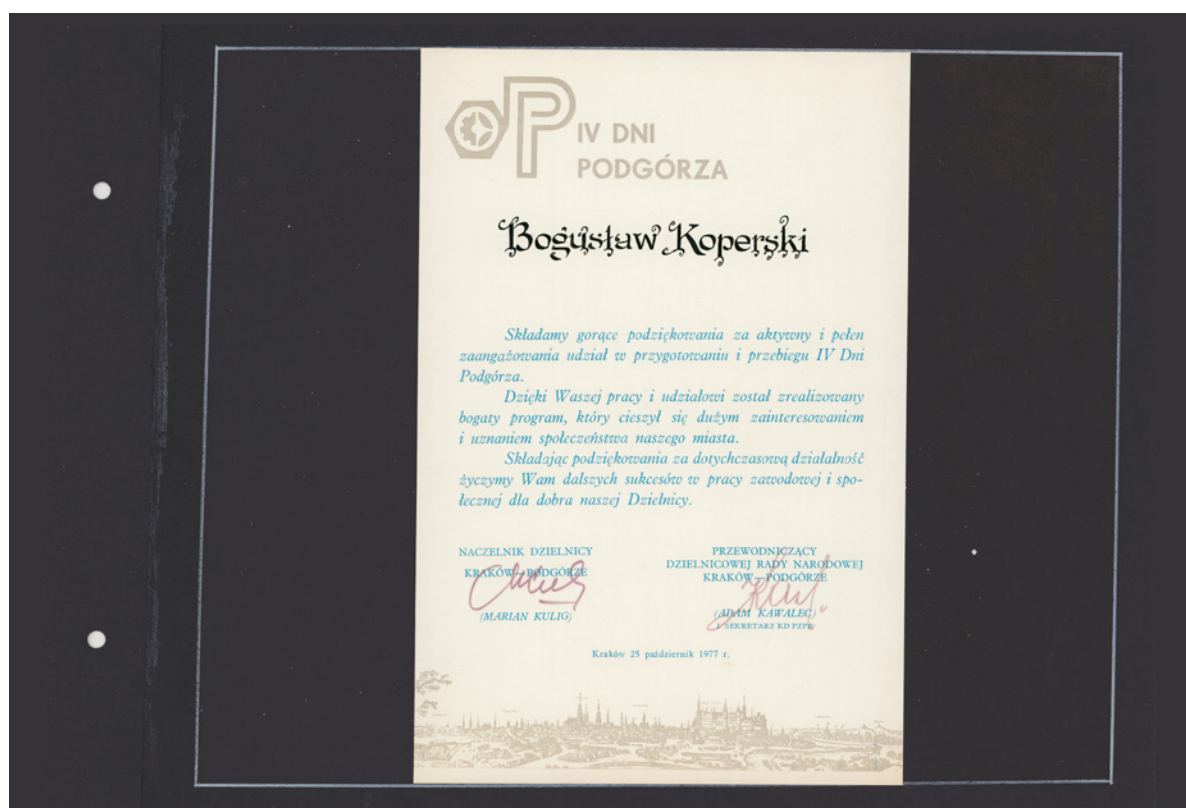
Karta z czterema fotografiami wolno stojącego elementu przestrzennego jako dekoracji placu Serkowskiego podczas Dni Podgórza w 1978 r. Karta w albumie „Dekoracje Dzielnicy Podgórze w Krakowie z okazji święta Dni Podgórza. Rok 1974, 1975, (...) 1989”, nr inw. MHK-P19/IV, digitalizacja Jerzy Kasprów, MK

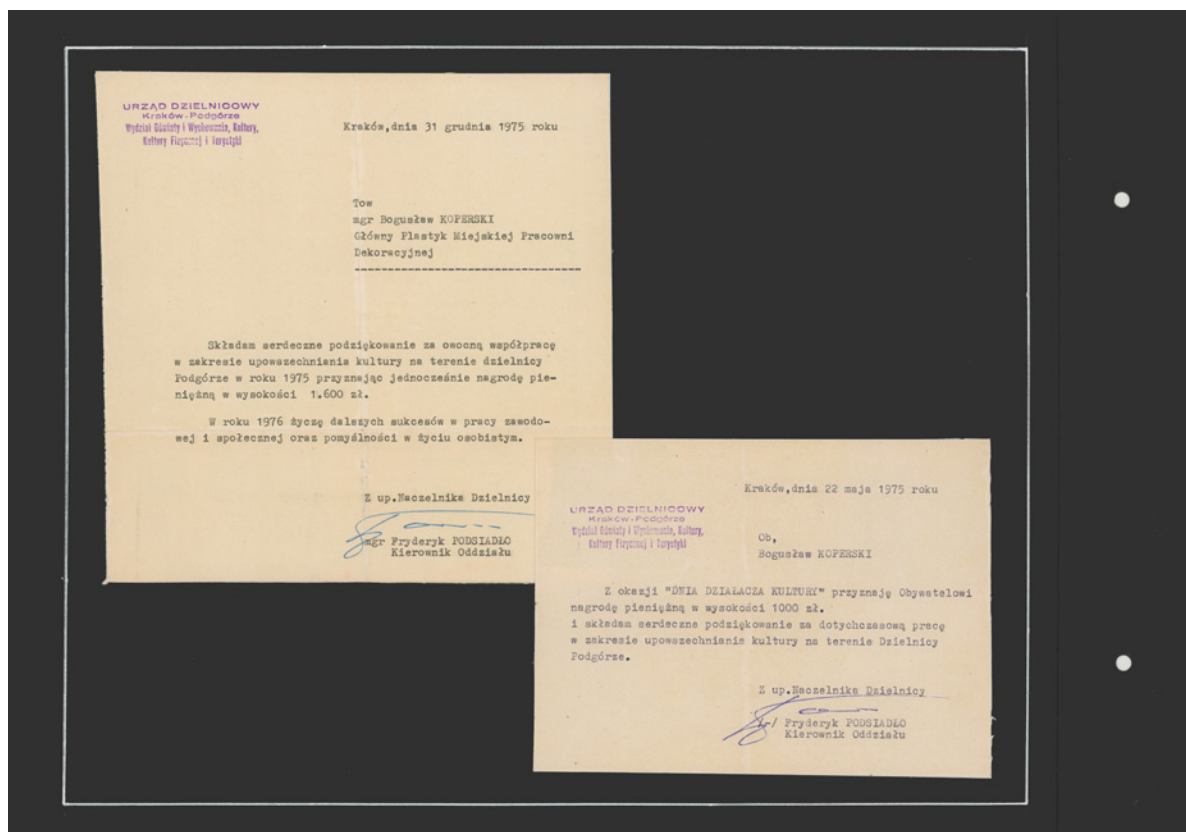
Karta z projektem wolno stojącego elementu przestrzennego, zaplanowanego do ekspozycji na rondzie Grunwaldzkim w związku z obchodami Dni Podgórza. Karta w albumie „Dekoracje Dzielnicy Podgórze w Krakowie z okazji święta Dni Podgórza. Rok 1974, 1975, (...) 1989”, nr inw. MHK-P19/IV, digitalizacja Jerzy Kasprów, MK

Karta z czterema fotografiami wolno stojącego elementu przestrzennego jako dekoracji na rondzie Grunwaldzkim w związku z obchodami Dni Podgórze. Karta w albumie „Dekoracje Dzielnicy Podgórze w Krakowie z okazji święta Dni Podgórze. Rok 1974, 1975, (...) 1989”, nr inw. MHK-P19/IV, digitalizacja Jerzy Kaspro, MK

Karta z dyplomem z podziękowaniami od Rady Dzielnicy Podgórze dla Bogusława Koperskiego z okazji współorganizowania IV Dni Podgórze, 25 października 1977 r. Karta w albumie „Dekoracje Dzielnicy Podgórze w Krakowie z okazji święta Dni Podgórze. Rok 1974, 1975, (...) 1989”, nr inw. MHK-P19/IV, digitalizacja Jerzy Kaspro, MK

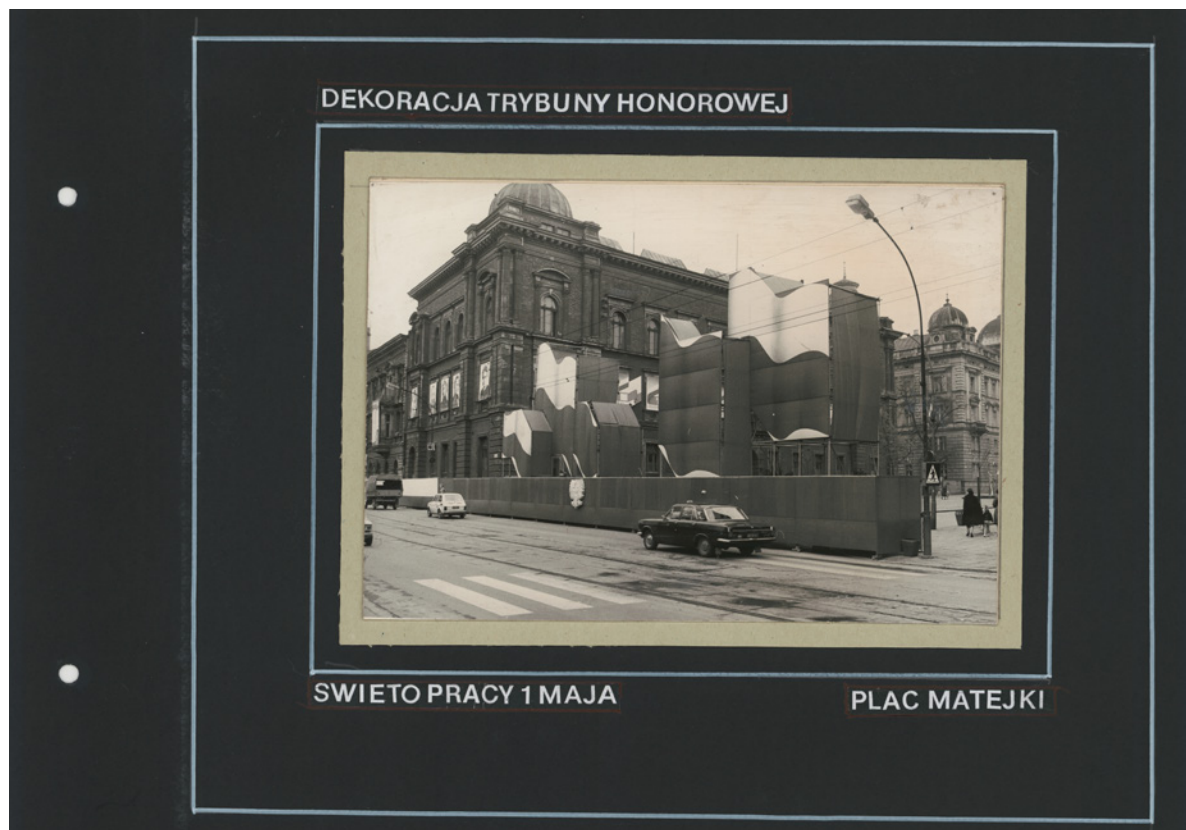

227

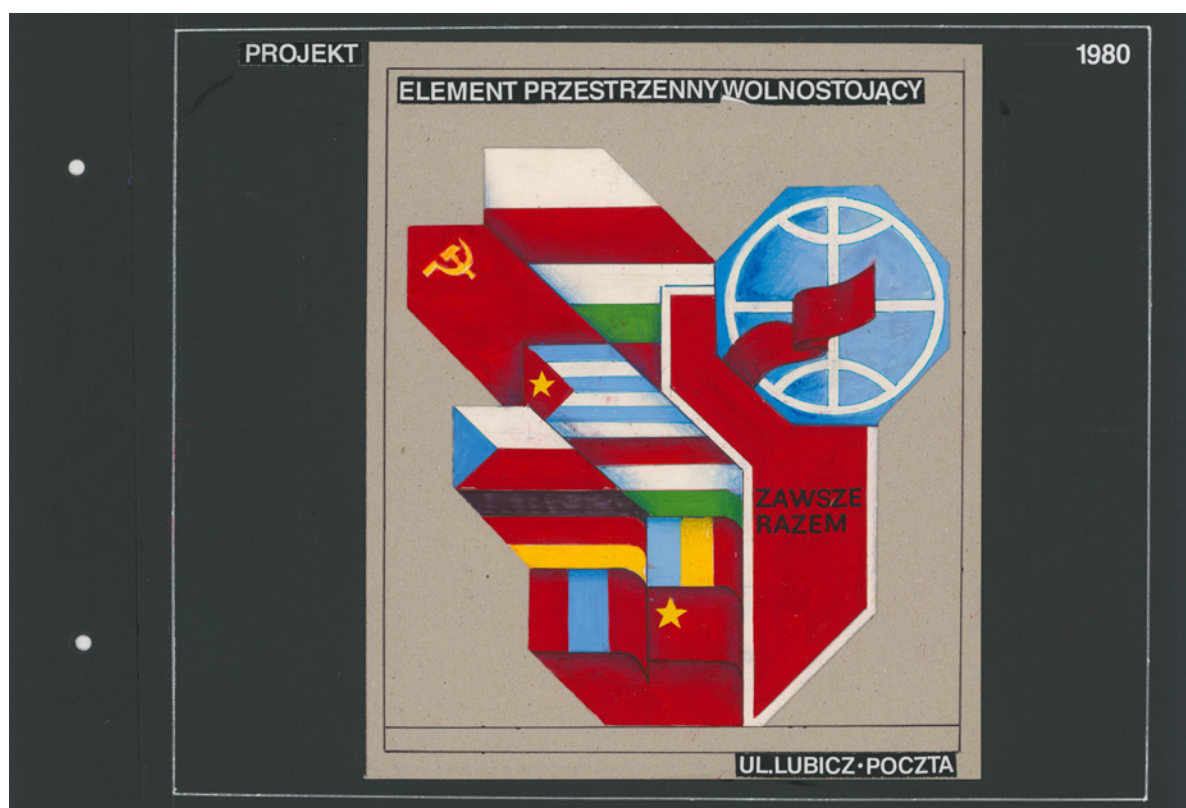
Karta z dwoma drukami z podziękowaniami od Rady Dzielnicy Podgórze dla Bogusława Koperskiego z 1975 r. Karta w albumie „Dekoracje Dzielnicy Podgórze w Krakowie z okazji święta Dni Podgórza. Rok 1974, 1975, (...) 1989”, nr inw. MHK-P19/IV, digitalizacja Jerzy Kasprów, MK

Karta z fotografią dekoracji elewacji kamienicy przy ul. Basztowej na trasie pochodu pierwszomajowego w 1980 r. Karta w albumie „Dekoracje Miasta Krakowa z okazji rocznic, jubileuszy, świąt państwowych, wyborów do Sejmu PRL, Święto Ludowe w Tokarni i Dni Kijowa w Krakowie. Rok 1980”, nr inw. MHK-P23/IV, digitalizacja Jerzy Kasprów, MK

Karta z fotografią dekoracji trybuny honorowej przy placu Matejki z okazji Święta Pracy w 1980 r. Karta w albumie „Dekoracje Miasta Krakowa z okazji rocznic, jubileuszy, świąt państwowych, wyborów do Sejmu PRL, Święto Ludowe w Tokarni i Dni Kijowa w Krakowie. Rok 1980”, nr inw. MHK-P23/IV, digitalizacja Jerzy Kaspro, MK

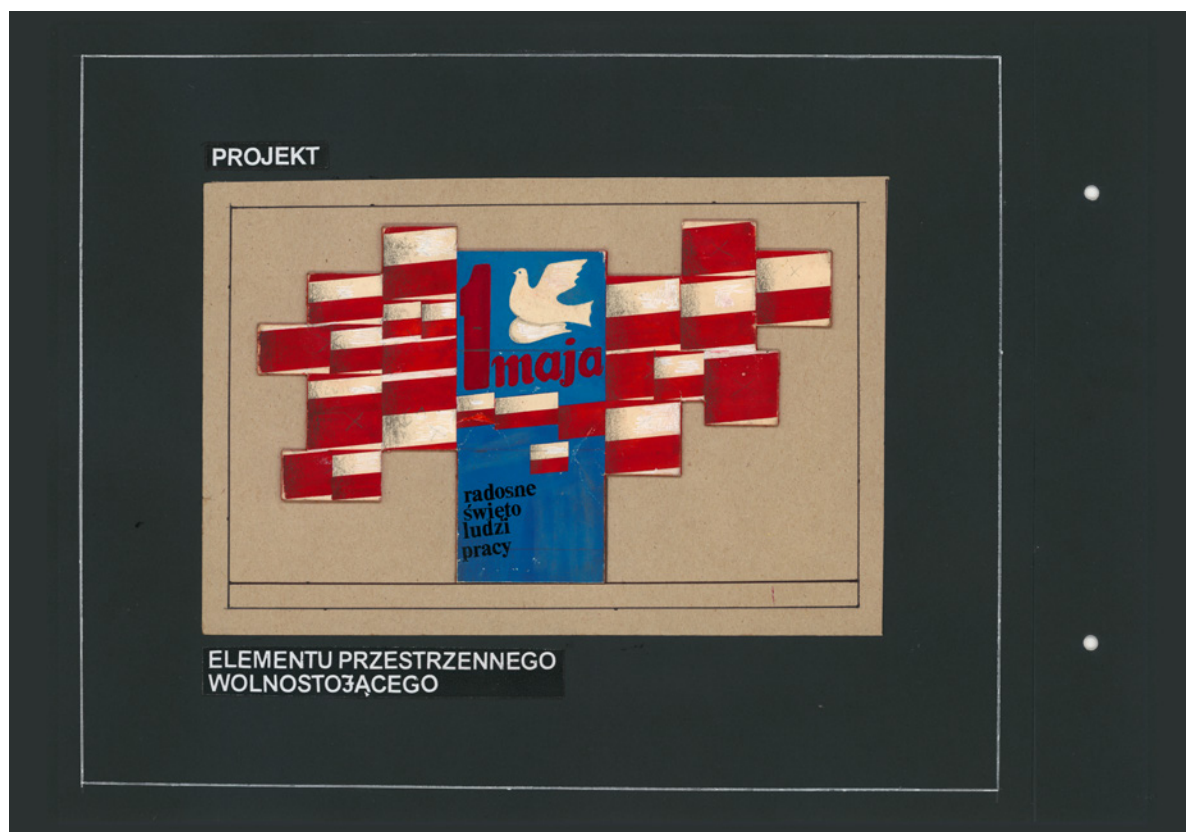
Karta z projektem wolno stojącego elementu przestrzennego ZAWSZE RAZEM, zaplanowanego do ekspozycji w sąsiedztwie budynku Poczty przy ul. Lubicz w 1980 r. Karta w albumie „Dekoracje Miasta Krakowa z okazji rocznic, jubileuszy, świąt państwowych, wyborów do Sejmu PRL, Święto Ludowe w Tokarni i Dni Kijowa w Krakowie. Rok 1980”, nr inw. MHK-P23/IV, digitalizacja Jerzy Kaspro, MK

Karta z dwiema fotografiami wolno stojącego elementu przestrzennego, eksponowanego przy Poczcie przy ul. Lubicz w dniu Święta Pracy w 1980 r. Karta w albumie „Dekoracje Miasta Krakowa z okazji rocznic, jubileuszy, świąt państwowych, wyborów do Sejmu PRL, Święto Ludowe w Tokarni i Dni Kijowa w Krakowie. Rok 1980”, nr inw. MHK-P23/IV, digitalizacja Jerzy Kaspro, MK

Karta z projektem wolno stojącego elementu przestrzennego JEDNOŚCIĄ SILNI, zaplanowana do ekspozycji na rondzie Grunwaldzkim. Karta w albumie „Dekoracje Miasta Krakowa z okazji rocznic, jubileuszy, świąt państwowych, wystawy Rzeźby Roku Polski Południowej oraz dekoracji wystawy Krakowskiej Giełdy Towarowej Drobnej Wytwórczości w hali sportowej Korona. Lata 70. XX w.”, nr inw. MHK-P28/IV, digitalizacja Jerzy Kaspro, MK

Karta z projektem wolno stojącego elementu przestrzennego „1 maja radosne święto ludzi pracy”, zaplanowanego do ekspozycji w przestrzeni miasta. Karta w albumie „Dekoracje Miasta Krakowa z okazji rocznic, jubileuszy, świąt państwowych, wystawy Rzeźby Roku Polski Południowej oraz dekoracji wystawy Krakowskiej Giełdy Towarowej Drobnej Wytwórczości w hali sportowej Korona. Lata 70. XX w.”, nr inw. MHK-P28/IV, digitalizacja Jerzy Kasprow, MK

Karta z projektem wolno stojącego elementu przestrzennego ŚWIĘTO LUDOWEJ OJCZYZNY, zaplanowanego do ekspozycji na placu Centralnym w 1976 r. Karta w albumie „Dekoracje Miasta Krakowa z okazji rocznic, jubileuszy, świąt państwowych. Dni Bratysławy. Rok 1978”, nr inw. MHK-P8/IV, digitalizacja Jerzy Kasprow, MK

Karta z projektem wolno stojącego elementu przestrzennego 22 LIPCA ŚWIĘTO ODRODZENIA POLSKI, zaplanowanego do ekspozycji w przestrzeni miasta w 1986 r. Karta w albumie „Dekoracje Miasta Krakowa z okazji rocznic, jubileuszy i świąt państwowych. Rok 1986”, nr inw. MHK-P10/IV, digitalizacja Jerzy Kasprow, MK

Karta z fotografią wizualizacji komputerowej wolno stojącego elementu przestrzennego, zaplanowanego do ekspozycji na skwerze przy murach Wawelu w 2007 r. Karta w albumie „Dekoracja Miasta Krakowa z okazji 750-lecia Miasta Krakowa Książąt i Królów Polskich. Rok 2007”, nr inw. MHK-P17/IV, digitalizacja Jerzy Kasprow, MK

Karta z pięcioma fotografiami dekoracji sceny Rynku Głównego w 2008 r. Karta z albumu „Dekoracja Miasta Krakowa związana z 325. rocznicą Victorii Wiedeńskiej, organizator: Discovery Historia TVN. Rok 2008”, nr inw. MHK-P25/IV, digitalizacja Jerzy Kaspro, MK